

Enerji Verimliliği Finansmanında Yeni Yaklaşımlar

Dr. Asuman Sönmez
4 Ekim 2019 - Ankara

Uluslararası Enerji Verimliliği
Konferansı

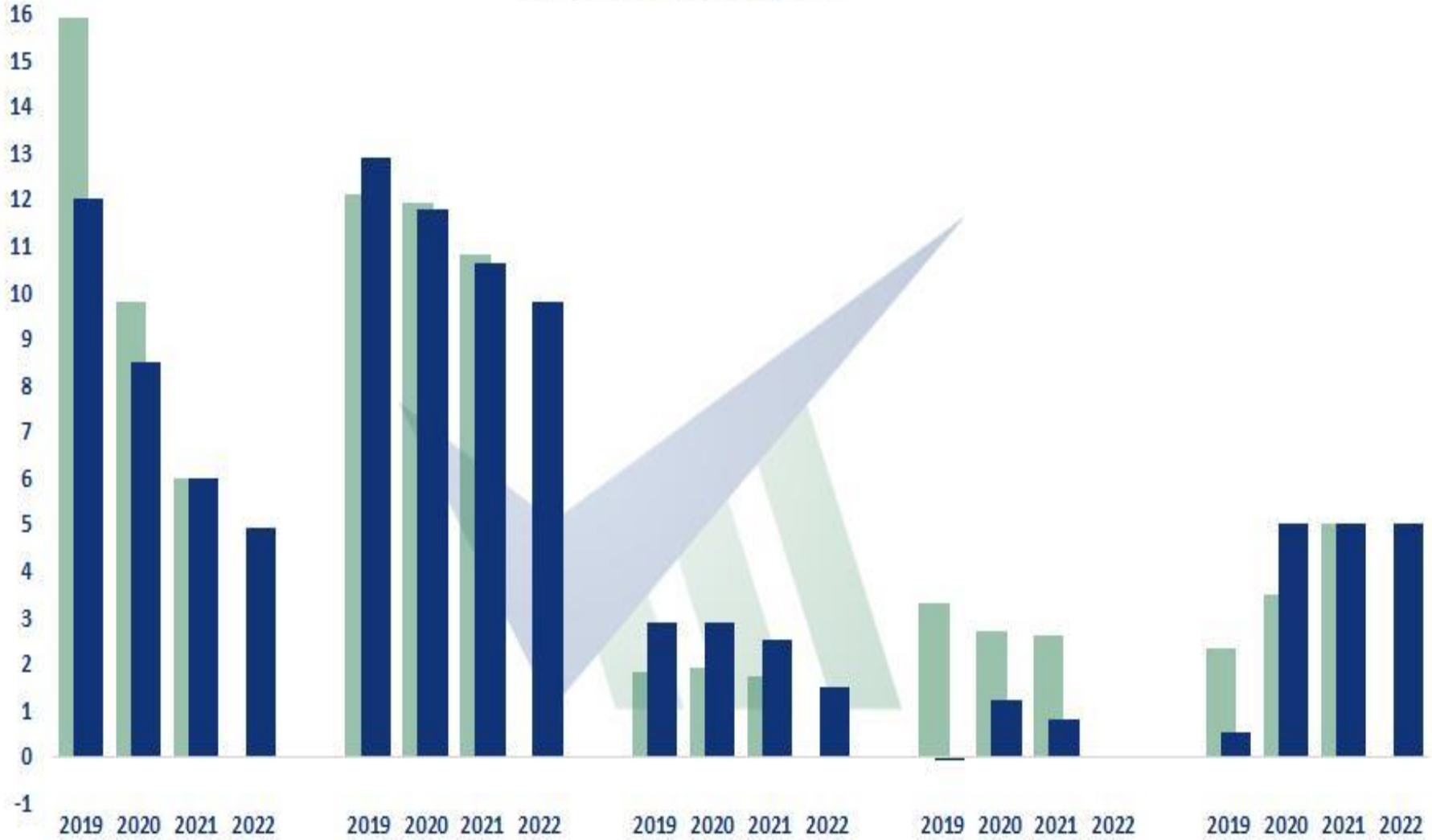
30 Eylül

- Çeviri, tüm insanlığın ortak dilidir.
- Translation is the common language of all humanity.

Teşekkür ederiz.

Yeni Ekonomi Programı

Enflasyon (%)

İşsizlik (%)

Bütçe Açığı (%GSYH)

Cari Açık (%GSYH)

Büyüme (%)

■ YEP 2018 15,9 9,8 6,0

■ YEP 2019 12,0 8,5 6,0 4,9

12,1 11,9 10,8

12,9 11,8 10,6 9,8

1,8 1,9 1,7

2,9 2,9 2,5 1,5

3,3 2,7 2,6

-0,1 1,2 0,8 0,0

2,3 3,5 5,0

0,5 5,0 5,0 5,0

Güncel Bilgiler

- ▶ Ocak-Ağustos 2019 döneminde;
  - Toplam ihracatın ithalatı karşılama oranı %84,4
  - Yüksek Teknoloji ihracatının ithalatı karşılama oranı %29
  - İmalat Sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payı %94,7
  - Yüksek Teknoloji ürünlerinin ihracat içindeki payı %3,4
  - İmalat Sanayi ürünlerinin ithalat içindeki payı %75,4
  - Yüksek Teknoloji ürünlerinin ithalat içindeki payı %15

Kaynak: TÜİK

*Daha çok mal satıp
Daha çok enerji harcayıp
Daha çok çevreyi kirletip
Daha az kazanıyoruz*

Kaynak: Özcan Kadioğlu

Gerçekler

- ▶ KOBİ'lerde enerji verimliliği bilinci düşük
- ▶ KOBİ'lerin başvurabilecekleri "Enerji Verimliliği" konusunda devlet desteği yok denebilir
- ▶ Desteklerde "Enerji Verimliliği" yeni yeni geliyor
- ▶ Bireyler "enerji tasarrufu" ile "enerji verimliliği" kavramlarını karıştırıyorlar
- ▶ Bankalar proje finansmanı konusunda isteksiz
- ▶ Enerji Verimliliği yatırımları için banka kredisi kullanım süreci meşakkatli

Elektrik birim fiyatları artıyor

2018 - 2019 Yılı Arasında Elektriğe Gelen Zamlar

Son 20 ay içinde Elektrik Zamları

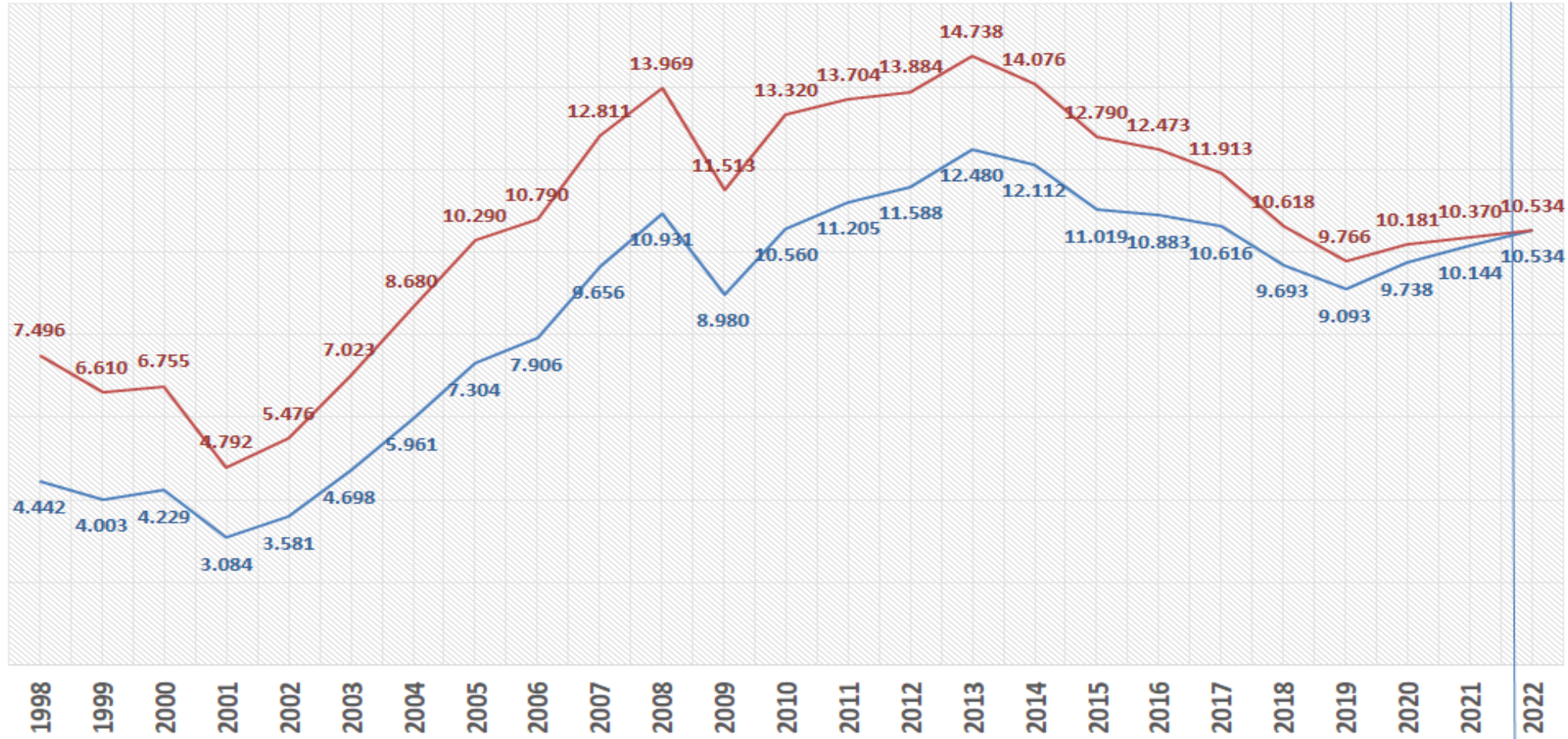
- 1 Ocak 2018: %8,8
- 1 Nisan 2018: %2,89
- 1 Ağustos 2018: %14
- 1 Eylül 2018: %9
- 1 Temmuz 2019: %15
- 20 Eylül 2019: %14,9
- Son 12 ayda %44**
- Son 20 ayda %61**

Milli Gelir düşüyor

Reel ve Nominal Kişi Başına GSYH (\$)

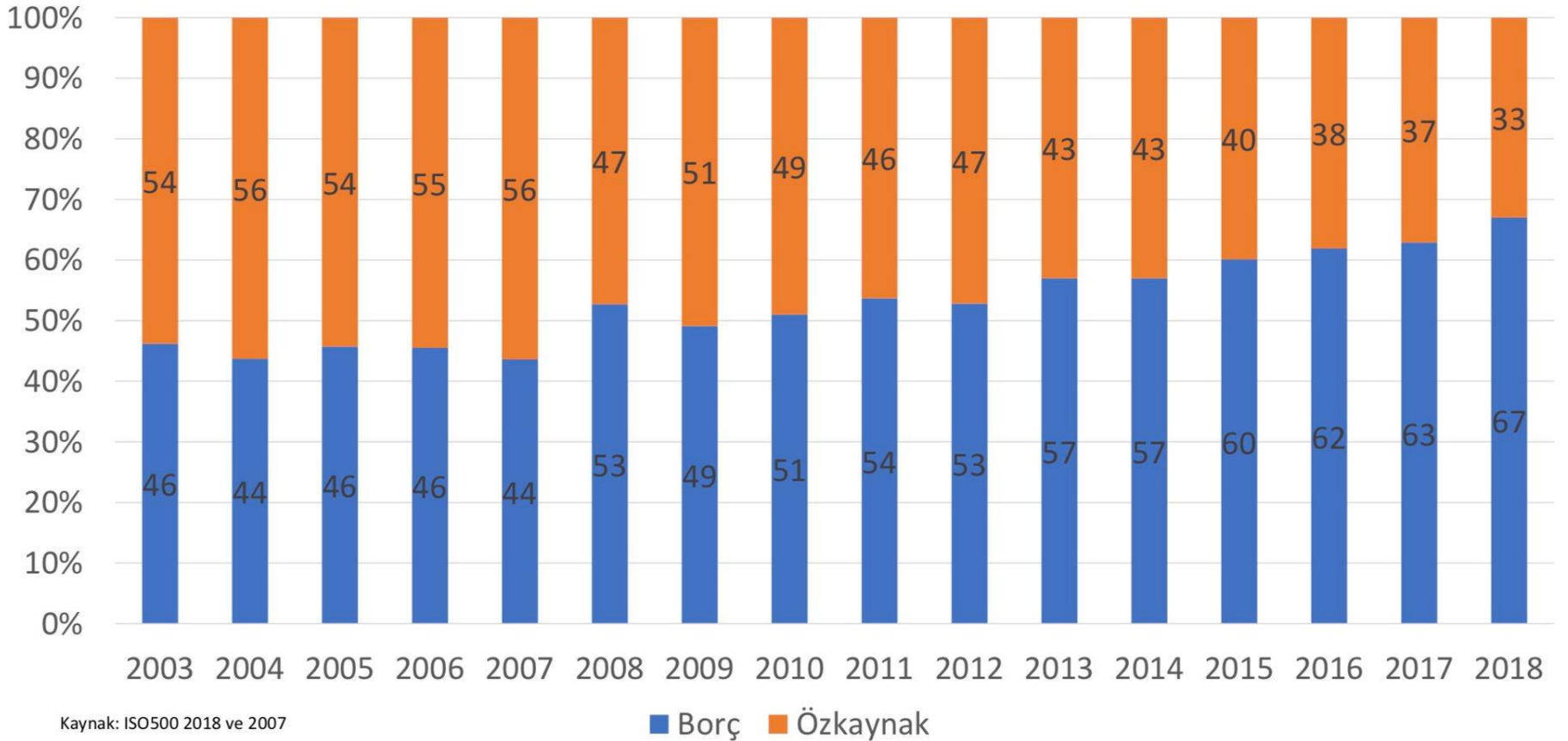
— Nominal Kişi Başına GSYH (\$)

— Reel Kişi Başına GSYH (\$)

Şirketler borçlu, Belediyeler de...

ISO 500 Firmaları Kaynak Yapısı (%)

Model 1: Destek + Düşük Faizli Kredi

- ▶ Enerji verimliliği yatırımlarının KOSGEB, Kalkınma Ajansları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından desteklenmesi
- ▶ Düşük faizli, uzun vadeli ve geri ödemesiz dönemli kredi ile yatırımların sübvansede edilmesi
- ▶ Destek üstü yatırım tutarının ödemesinin garanti edilmesi suretiyle
  - "Önce ÖDE sonra DESTEK al" yerine
  - Yatırımın tamamının ödenmesi ve DESTEK sonrası kalan miktarın ilgili destek sağlayıcı kuruma gönderilmesi

Model 2: Süper ESCO - Örnek

► VAP ve/veya Kalkınma Ajansı; (Süper ESCO)

- proje başına 5 milyon TL
- faizsiz
- 5 yıl sonra geri ödemeli fon aktarımı için çağrı yapar

► Büyük ölçekli firma; (ESCO)

- Enerji verimliliği yatırımı yapmayı kabul etmiş tedarikçi/bayileriyle Enerji Performans Sözleşmesi imzalar
- Tedarikçi/bayilerin enerji verimliliği yatırımlarını ESCO modeli ile faizsiz olarak finanse eder
  - Faturalarda oluşan farkı yatırım geri ödemesi tamamlanana kadar alır
- Mümkün olduğunca çok firmanın yatırımını karşılayabilmek için Geri Ödeme Süresi kısa yatırımları seçer
  - 5 yıl sonra kullandığı 5 milyon TL'yi geri öder

Model 3: Enerji Kooperatifleri

- ▶ Enerji Kooperatiflerinin sadece "Yenilenebilir Enerji" deęil "Enerji Verimliliği" konusunda da kurulabilmesi ve desteklenmesi
- ▶ Kooperatiflerin KOSGEB, Kalkınma Ajansları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı çağrılarına başvurabilmeleri

Önerilerim 1/3

1. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda **"Yeşil Leasing"** ürünü ile **"Sıfır KDV"** çalışmalarının başlatılması
2. Açılacak tüm destek programlarında;
"ekipman alımında leasing alternatifi"nin de önünün açılması
satın alınacak ekipmanlar için "KDV muafiyeti" getirilmesi
"hibe" kısmının vergilerden muaf olması
3. Bankacılık sektörünün destekler kapsamında firmaların alacakları "hibelerin" de teminat olarak kabul etmesi
4. Proje finansmanında bankaların "enerji verimliliği" yatırımlarına farklı açıdan bakması ve değerlendirmesi

Önerilerim 2/3

5. Yılda 4 defa çağrı yapacak şekilde **VAP-OBİ, VAP-Mikro, VAP-Gıda, VAP-İŞGEM, VAP-İhracat, KOBİGEL-Motor** vb gibi çeşitlendirmeler
6. Kalkınma Ajansları'nın sadece KOBİ'lere özel enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik Destek Programları çağrılarını yılda 4 defa olmak üzere başlatmaları
7. Enerji verimliliği yatırımları karşılığında işletmelerin birim enerji maliyetlerindeki düşüşlerin yarattığı gelir/kar artışlarının gelir ve kurumlar vergilerinden muaf olmaları

Önerilerim 3/3

8. Kalkınma Ajansları'nın OSB'lerden gelecek birden fazla işletmesinin enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik ihtiyaçları için "Doğrudan Destek Programı" ve "Güdümlü Proje" desteklerini ulaşılabilir ve kullanılabilir formata getirmeleri
9. VAP ve Kalkınma Ajansları çağrılarının "Enerji Kooperatifleri" için de özel olarak düzenlenmesi
10. OSB'lerin üye firmalarının enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji yatırımlarının artması için yapacakları farkındalık, eğitim ve kapasite geliştirme çalışmalarına yönelik özel destek program çağrılarının yapılması

► Teşekkür ederim...

asusonmez@hotmail.com